

VECKOBLADET

2012:24

120907

LÖRDAGSMUSIK

Helgeandskyrkan

8 sept kl 17

Larsåke Sjöstedt, orgel

DOC LOUNGE LUND

Det är dags för en ny säsong med heta dokumentärer och intressanta gäster på Doc Lounge. De kommande månaderna kommer vi bjuda på blandad kompott med det bästa från dokumentärfilmsvärlden. Indie Games: The movie, Turning och Room 237 är bara några av de filmer ni kan se fram emot i höst. Men vi ska inte gå händelserna i förväg; först blir det **säsongspremiär** och vi kickar igång den nya terminen med en exklusiv förhandsvisning av **PALME Älskad och Hatad**, tätt följt av finska **The Punk Syndrome** veckan därpå.

Palme (säsongspremiär!)

11/9. Regi: K. Lindström, M. Lycander (SV, 2012, 90 min.)

Han är den mest dokumenterade personen i SVT:s arkiv, näst efter Kungen. Olof Palme liknar ingen annan svensk politiker, varken före eller efter honom. Han var överklasspojken som skapade världens mest jämlika land. Älskad och hatad. Alla hade en åsikt om Palme.

Den 28 februari 1986 sköts Olof Palme ihjäl på öppen gata i Stockholm och mordet har i decennier överskuggat bilden av vår f.d stadsminister. I filmen ger politiska motståndare, internationella statsmän och partikollegor sin bild av politikern Palme. Läs mer om filmen och se trailern [här](#).

CAFÉ I HELGEANDSGÅRDEN

Torsdag 13 september 13:00, Psalmer i 2000-talet. Tankar, tendenser och texter.

Cecilia Cervin fanns med som språklig/litterär rådgivare i kommittén för "Psalmer i 2000-talet" och berättar om det arbetet. Cecilia är pensionerad universitetslektor i svenska språket och sedan många år kyrkorådsledamot i Stora Råby församling i Lund.

Cecilia Cervin är också ordförande i Jan Myrdalsällskapet.

REGION SKÅNES NYA REGIONDIREKTÖR OM YTTRANDERÄTTEN

”Det är självklart OK med en livlig debatt men den ska föras internt. Förs debatten i media oroas medborgarna.”

Regionstyrelsens ordförande Pia Kinhult om fackets kritik: ”Dom får vara hur kritiska dom vill. I det här fallet är det regionstyrelsens ordförande som äger processen.”

ABF OCH SHIP TO GAZA SAMVERKAR I RIKSOMFATTANDE

FOLKBILDNINGSSATSNING

I en artikel som publiceras i Arbetet (f d LO-tidningen) idag fredag 7 september tillkännager Arbetarnas Bildningsförbund (ABF) och Ship to Gaza att de planerar en gemensam riksomfattande folkbildningssatsning om situationen i Israel och Palestina, och om de initiativ som tas för att göra något åt denna.

Artikeln – som är undertecknad ABF:s nyvalda ordförande, riksdagsledamoten (s) Helén Pettersson, och Ship to Gazas styrgruppsledamot Mikael Löfgren – framhåller de likheter som finns mellan arbetarrörelsens bildningssträvanden och en 2000-talets idéburna folkrörelse som Ship to Gaza. Båda utgår från övertygelsen om alla människors lika värde och insikten att kunskap ger makt.

I en kommentar säger Helén Pettersson:

- Ship to Gaza gör ett stort arbete i att både rent praktiskt bistå med hjälp till de utsatta människorna i Gaza och att lyfta omvärldens blickar mot området. Nu vill vi tillsammans bredda verksamheten och genom traditionell folkbildning med moderna metoder öka kunskap hos människor för att därigenom kunna ge mer stöd till den palestinska befolkningen. Alla krafter behövs för att hjälpa åt att förändra deras desperata situation.

GLOBALISERAD SKATTESMITNING UTARMAR FOLKEN

AV GUNNAR STENSSON

Rapporten **The Price of Offshore Revisited** som är skriven av ekonomen James S Henry visar att världens skattesmitare (av vilka friskolebolagen är en liten del) undanhåller mellan 21 000 och 32 000 miljarder dollar, summor som årligen växer med 16 procent.

Transaktionerna genomförs av aktade schweiziska banker som UBS och Credit Suisse.

Offshore är idag ett begrepp som inte är geografiskt utan betecknar en investeringsstruktur med syfte att dölja pengarnas ägare och därigenom undvika nationell beskattning.

I flera länder som Spanien, Italien och Portugal är det den orättvist fördelade skatten som är det primära problemet, inte skuldbördan.

Rapporten är lätt tillgänglig på nätet för den som vill ha mer information. Margareta Zetterström presenterade den i en artikel med titeln **Svarta pengar – värre än terrorism.** (AB, 3/9)

AI WEIWEI – NEVER SORRY! AV BERTIL EGERÖ

En bra titel på en riktig bra dokumentär. Går ännu en kort tid på Kino, skynda dit!

Det är en stark film, om en stark människa och om Kina. Ett Kina där staten värjer sig och kämpar emot allt som likna medborgarmakt. Där korruption och maktmissbruk döljs, hemlighålls, och där konsten och sociala medier kan göra starka inbrytningar.

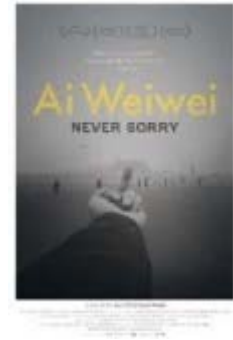
Ai Weiwei är inte bara en stor konstnär, han förstår också att använda sig av foto och snabba meddelanden, i bloggen och – när den stängts – via twitter. När statens representanter filmar filmas de, och strax finns de med sina aggressiva metoder att skåda på nätet. Smartphone med foto och en kort twitter-text är ett fint redskap i kampen för demokrati.

”Det är som i schack: just nu väntar jag på deras drag så jag kan göra mitt motdrag”, säger Ai Weiwei i en replik. På det ges flera exempel i filmen, främst i kampen för offentlighet åt de urusla skolbyggen som gjorde att tusentals skolbarn dog i en stor jordbävning för några år sedan. Staten mörkade dödssiffrorna, Ai Weiwei hör till dem som arbetar på att få fram bra uppskattningar. På en stor utställning i München monterades tusentals skolryggsäckar på konstmuseets långa yttervägg; med olika färger skapades på kinesiska budskapet ”Hon fick leva sju lyckliga år”. En påminnelse om de tusentals skolbarn som blev offer för jordbävningen.

”Det handlar om familjer som fått ett barn, och som riktat all sin omsorg och kärlek till detta enda barn.” Ai Weiwei undestryker det dramatiska i att förlora ett barn i landet där enbarnspolitiken drivs mycket hårt.

Jag lämnade biografen funderande över det massiva statliga våld som nu verkar ha satt en munkavle på Ai Weiwei, och styrkt av de krafter i civilsamhället som aldrig kan helt bemästras av denna stat. Tillsammans med det växande internationella utbytet utgör de en aldrig vikande press på den politiska ledningen i Kina och dess motstånd mot reformer.

Medan Ai Weiwei (tillfälligt?) tystats med hjälp av en villkorlig dom och en våldsamt stor straffskatt, avslutas filmen med en paroll som mycket väl kan vara hans egen: *Don't retreat, retweet!*

BILTRAFIKENS HERRAVÄLDE FÅR INTE BRYTAS - FULLMÄKTIGE SÄJER NEJ TILL GÅGATOR I STADSKÄRNAN AV ULF NYMARK

Torsdag i förra veckan var DV:s motion om gågator och gångfartsområden i stadskärnan uppe till behandling i kommunfullmäktige. Efter minst ett dussin år av löften hit och dit om gågator och gångstråk fredande från motortrafik och en rad utredningar skulle man kunna förvänta sig att fullmäktige äntligen kom till skott. Den rödgröna oppositionen har tidigare både motionerat om och i andra sammanhang uttalat sig positivt om gågator så där borde det inte vara några problem.

Majoritet var möjlig

På den borgerliga kanten uttalar sig t ex Folkpartiet i sitt kommunala program att man vill ha ”ett miljöanpassat transportsystem där ... cykel och fotgängare har företräde”, medan

Centerpartiet i sitt program fångat en drömsyn och ser redan i dag gågator i stadskärnan – alltså här ett tillfälle för C att anpassa verkligheten till drömmen. Att moderaternas kommunala program bara bekymrar sig om biltrafiken var ju bara att vänta. Men oppositionen plus C och Fp skulle ha gett en betryggande majoritet för bifall.

Bilkommunen

Men icke så – de borgerliga yrkade samfällt avslag på motionen och fick – hör och häpna – stöd av Miljöpartiet. Miljöpartiet som vid tidigare tillfällen när motioner om gågator varit uppe till behandling alltid röstat för en bilfriare innerstad gick nu emot (en eller ett par av MP:s fullmäktigeledamöter fronderade mot partilinjén).

En stor majoritet i fullmäktige vill alltså att bilarnas herravälde ska fortsätta att råda i stadskärnan. Inga gågator och gångfartsområden här inte – fortsatt 30 km i hela stadskärnan för bilarna och fotgängarna ska även framledes väja undan för bilarna. Visst är Lunds stad unik – nästan ensam bland Sveriges städer om att inte ha åtminstone *en* gågata i stadskärnan! Så ser det ut Bilkommunen Lund.

SKALL LUNDS ENERGI SÄLJAS AV SVEN-HUGO MATTSSON

Spårvagnar kan inta Centrum redan 2014, var en braskande rubrik i Sydsvenskan för precis två år sedan, alltså precis innan valet 2010. ”Se det som ett vallöfte” menade Tove Klette (FP). Mats Helmfriid (M), menade att det fanns förhoppningar om statliga pengar, men att spårvagn inte står och faller med detta.

Förutsättningen för att det skall rulla spårvagnar i Lund redan 2014 är att finansieringen måste vara klar nu, för att därefter börja arbeta med detaljplaner. Jag är själv skeptisk till att spårvagnarna skall gå över Clemenstorget, ett fint torg, kanske vårt finaste. Spårvagn här skulle förstöra en stor del av torgets charm.

Tove Klette och Mats Helmfriid är Alliansens främsta företrädare, så det är dags att fråga om deras vallöfte kommer att bli verklighet. Förmodligen blir det inga statliga pengar, varför skulle vi få pengar till detta? Som lundabo ser jag hellre att vi får fyra spår genom Lund, som skåning ser jag hellre att utbyggnaden av Skånetrafiken fortsätter byggas ut. En Simrishamnsbana, en tvärbana till Kristianstad, stationer i Tjörnarps och Vittsjö, så jag kan ta mig dit med ett färdmedel istället för att byta till buss. För övrigt har Trafikverket antytt att det inte blir några pengar till spårvagn.

Om vi nu inte får statliga pengar så finns två andra möjligheter att finansiera spårvagn. Det ena är exploateringsvinster för Brunnsbögsutbyggnaden. En annan möjlighet är att sälja hela eller delar av Lunds Energi. Ur borgerlig synpunkt är detta inget problem eftersom man gärna säljer ut våra tillgångar, men om de tankarna finns bör det upp till debatt. Alliansen måste informera lundaborna om man tänker sälja ut vårt energibolag. Det måste informeras nu och definitivt innan valet. Till saken skall läggas att jag hört två andra Alliansföreträdare antyda att det kan bli fråga om att sälja energibolaget, helt eller delvis. Så diskussionen finns inom Alliansen och måste upp till ytan.

Jag vill betona att jag gärna ser spårvagn i Lund. Men när detta började diskuteras trodde jag nog att en sådan satsning skulle innebära, typ 4-5 linjer, en i varje vädersträck + Brunnsbögdå. Men jag har blivit skeptisk till att det någonsin blir ens en tumme, alltså en enda linje. En linje som, påstås det, skall förlängas till Dalby. Varför skall spårbunden trafik

till Dalby först gå någon kilometer norrut? när Dalby faktiskt ligger mer söderut än Lund. Borde inte spårbunden trafik till Dalby gå över Staffanstorp?

Med andra ord vi måste få information om vad som händer och är på gång!

BORGERLIG SKOLPOLITIK AV GUNNAR STENSSON

1. Skattesubventionerad läxhjälp

I takt med att skolan utarmats har privat läxhjälp blivit ett näringsfång som ger läxhjälpföretagen miljoninkomster. 2000 kronor är priset för några kvällstimmar i månaden. Det är dyrt.

Läxhjälpföretagens omsättning växer lavinartat. Till exempel My Academy Sweden ökade från 2,1 miljoner 2008 till 40 miljoner 2012.

Regeringen vill subventionera de privata läxhjälpföretagen genom att utvidga möjligheten att göra rutavdrag som idag endast gäller läxhjälp i grundskolan till att också omfatta gymnasiet.

Det blir en extra skattesubvention till de välbeställda. Klyftorna i samhället vidgas, i synnerhet som de kombineras med minskande anslag till skolan.

2. Friskolebubblan

I hopp om lättförtjänta pengar etablerade riskkapitalisterna under 2000-talet den ena friskolan efter den andra med den kommunala skolpengen som grund. Nu när elevunderlaget i gymnasiet minskar med 90 000 elever tvingas många friskolor lägga ner. Eleverna lämnar dem, inte minst på grund av deras kvalitetsbrister. Riskkapitalisterna plockar ut sina pengar och lägger benen på ryggen. Det var kul så länge det varade.

Kommunen tvingas städa upp. Värst blir det som vanligt för elever, föräldrar och lärare. Hundratals elever tvingas börja om sin gymnasieutbildning. De har fått för lite kunskap eftersom skolan inte längre är likvärdig. Särskilt drabbad är Stockholmstrakten där överetableringen av lätt insedda skäl är störst.

SOLENS RIKE AV GUNNAR STENSSON

Men ändå rör den sig, mumlade Galilei avsides. Han syftade på att jorden kretsar runt solen, något som inkvisitionen nyss tvingat honom att förneka.

Men ändå står den stilla, kunde han lika gärna ha sagt och med syfte på solen. Det hade varit lika oförenligt med inkvisitionens världsbild. I solsystemet, vårt himmelska hem, vilar solen stilla i centrum medan planeterna kretsar runt den.

Enklaste blomman vet att solen står stilla och jorden snurrar. Som kompasser vänder sig blommorna mot solen, solsystemets fasta punkt medan jorden rastlöst genomför sitt dygnsvarv.

Höstdagjämningen närmar sig. Än så länge har vi mer solljus än södra halvklotet. Det är en konsekvens av den stora rörelsen, årskretsandet runt solen. Snart tillbringar vi största delen av dygnet i skuggan och stirrar ut mot universums galaxer i stället för inåt, mot solsystemets varma kärna.

Vårt språk är förkopernikanskt. Fortfarande talar vi om solens uppgång och nedgång. Fortfarande ser vi hur solen rör sig över himlavalvet runt jorden. Det är en synvilla.

Jag brukar ibland försöka se och känna hur jorden sakta välver sig åt öster tills horisonten sjunker vid det vi kallar soluppgången och hur den reser sig och skymmer solen vid den så kallade solnedgången. Jag ser det ju faktiskt. Det gäller bara att skifta perspektiv.

Nå, den frodiga växtligheten kring Höje å vet ju hur det förhåller sig med solen och påminner mig. Luften är klar, himlen blå (den av solen upplysta jordatmosfären alltså), de många hagtornsbuskarna översållade av allt rödare bär. Våren blommor vita och spröda, höstens frukter saftiga och röda.

Vi befinner oss mitt i björnbärens tid. Fjorton dagar av den tiden har gått och fjorton återstår. Armarna är sönderrivna upp till armbågarna.

I Malmö visas en utställning om Tutankhamon. Fullskaliga kopior. Jag såg faktiskt den tomma graven djupt nere i berget i Konungarnas dal för några år sedan. Faraon Echnaton utvecklade en monoteistisk soldyrkan. Det finns ett samband mellan den egyptiska och den judiska, liksom den senare kristna monoteismen. På mumiefodralen avmålas faraonernas ansikten i guld, som lysande solar. I den kristna välsignelsen heter det: Herren låte sitt ansikte lysa över dig.

Jorden är solens rike. Det visste de gamla egyptierna och hebréerna även om de inte förstod att solen är solsystemets orörliga centrum.

Vi vet att solen är vår fattiga jords enda energikälla, vare sig det handlar om lagrad fossil energi, vindenergi eller vattenenergi. Energin är ändlig. Solen alstrar den. Vår uppgift är att hushålla med den.

CYKELTRAFIKUTREDARE: DET FINNS INGET SOM DISKRIMINERAR CYKLINGEN AV ULF NYMARK

Regeringens cykeltrafikutredare, centerpartisten Kent Johansson, säger i en intervju i Svevias tidning "På Väg" att "vi har i utredningen gått igenom lagar och förordningar och det finns egentligen inget som diskriminerar cyklingen." Antagligen har Johansson slöläst Trafikförordningen i hängmattan någon av sommarens varmaste dagar. Man behöver inte läsa förordningen särskilt noggrant eller länge för att upptäcka diskrimineringen av cykeltrafiken.

Ändrad regel vid cykelöverfart?

Vid något tillfälle tycks dock solen ha gått i moln och Johansson kvicknat till. För något har han ändå hittat. Han säger i en debattartikel i en huvudstadstidning vara beredd att föreslå att samma regler ska gälla vid obebakade cykelöverfarter som de som nu gäller vid övergångsställen för gående. Alltså att korsande fordonstrafik ska ha väjningsplikt. Bra – företrädesrätten för bilar vid cykelöverfarten är en av flera cykeldiskriminerande bestämmelser.

Diskrimineringsvärsting

Nu hoppas jag att han hittar den kanske värsta av alla diskrimineringsparagrafer: 21§ i Trafikförordningens tredje kapitel som gör cyklister väjningspliktiga mot varje fordon som skär den egna kursen **varenda gång** en cyklist lämnar en cykelbana och kör ut på en väg/gata (utom där det finns de speciella trafikljusen för cykeltrafiken). Sålunda i princip varje gång

cyklisten korsar en gata, om det inte finns väjningspliktsskyltar för bilarna till höger om cykelbanan, alltså innan bilisten korsar cykelbanan – här är emellertid rättslaget oklart. Tredje kapitlets 21§ är den som tydligast av alla av förordningens paragrafer visar att cykelbanor främsta syfte från början var att skuffa undan cyklisterna på det att de icke måtte störa den ”riktiga” trafiken, dvs biltrafiken.

Trafikrevolution på gång?

Fast att hoppas på en strykning eller radikal ändring av denna paragraf är kanske att hoppas för mycket – jag tvivlar starkt på att regeringen ens kommer att anamma utredningens förslag om väjningsplikt för fordon som korsar en cykelöverfart. Det skulle vara mycket förvånande. Men att ifrågasätta bilarnas maktposition på ytterligare en punkt och slopa tredje kapitlets 21§ skulle faktiskt vara varken mer eller mindre än en revolution på trafikområdet.

NOT: De är 6§ i 6:e kapitlet Trafikförordningen som reglerar bilars (och andra fordons) företräde vid cykelöverfarter.

KLOSTERGÅRDENS APOTEK – KOMMER MEDICINEN ATT FINNAS DÄR?

AV GUNNAR STENSSON

En kvinnlig dansk farmaceut har startat ett apotek i Klostergårdens centrum i den lokal som de senaste åren innehafvs av Lunds fritidsförvaltning efter att tidigare ha tjänat som bank, med ett massivt bankvalv, och dessförinnan, i kriminellare tider, som polisstation. Många äldre gläder sig. Men frågan är, kommer apoteket att ha den medicin de behöver?

När apoteken avreglerades drabbade det först glesbygden. De orter där ingen vinst fanns att hämta förlorade och förlorar fortfarande sina apotek. De tätbefolkade regionerna kring Stockholm, Göteborg och Malmö fick däremot överkapacitet, allt enligt marknadens lagar.

SVT:s undersökning har visat att de flotta moderna apoteken ofta saknar de mediciner som reumatiker och äldre behöver. De tvingas gå från det ena apoteket till det andra i sin jakt på adekvat medicin. Då och då blir de felmedicinerade. Då måste samhället gripa in med ambulanser och sjukvård. Många apotek vill inte hålla läkemedel i lager eftersom de inte ger vinst och ofta måste bytas ut.

På grund av sekretesslagstiftningen måste de brister som myndigheterna upptäcker hållas hemliga för att inte ekonomiskt skada företagets profit. Självfallet saknar personalen rätt att kritisera sina arbetsplatser. Detsamma gäller ju lärarna på privatskolorna. När företag privatiseras upphör offentlighetsprincipen att gälla.

Det är ju så att apoteken förväntas göra stor vinst, närmare bestämt 20 procent per år. För lagstiftningen är den privata vinningen viktigare än allmänintresset. Detta skadar ekonomin, som den amerikanske ekonomen Stiglitz påpekar. Det går inte att tjäna både Gud och Mammon. Det borde kristdemokraten Göran Häggkvist veta.

Däremot finns ett överflöd av framför allt dyra skönhetsmedel i de nya apoteken. Kanske är vi på väg bort från apoteken som vi känner dem mot den amerikanska företeelsen drugstore.

Också detta är helt enligt marknadens lagar.

Hur det blir med Klostergårdens nya apotek vet vi inte. Många stod samlade utanför när det öppnade den 3 september, lockade av generösa gratiserbjudanden.

Och det välfungerande apoteket i Medicinskt centrum i Sankt Lars, där vi hittills hämtat ut

vår medicin, finns ju kvar och ska förhoppningsvis göra det även i fortsättningen. Åtminstone den närmast tiden.

FRÅN SYRIEN TILL PALESTINA – ETT SKIFTE AV FOKUS

Referat av Immanuel Wallersteins kommentar 1/9

Det råder stor oenighet om vad som är huvudproblemet i Mellanöstern. Israel utpekar Iran. Flera bedömare menar att Israels syfte är att avvända uppmärksamheten från sin egen ovillighet att genomföra seriösa fredsförhandlingar med palestinierna. Netanyahu har inte lyckats förmå USA att stödja en israelisk raid mot Iran. Den ickeallierade rörelsens möte i Teheran förra veckan visar att Iran förmår samla större delen av den ickevästliga världen, inklusive Pakistan, Indien, Kina, Palestina och Ban Ki-moon. Israels försök att isolera Iran har misslyckats.

Under det gångna året har Syrien befunnit sig i omvärldens fokus. Framför allt Saudiarabien och Qatar har bidragit till detta. Somliga menar att deras syfte är att avvända världens uppmärksamhet från de inre problemen i Saudiarabien och förtrycket av shiiter i Bahrain, **(där en svensk tillsammans med ett tiotal andra demokratiaktivister idag dömts till livstids fängelse för att ha demonstrerat för den arabiska våren, vilket förväntas leda till demonstrationer fredagen den 7).**

Inbördeskriget i Syrien kan komma att fortsätta under lång tid. För att det ska nå ett slut krävs ett ingripande utifrån. Men varken USA, Västeuropa, Turkiet, Saudiarabien eller någon annan vill sända in trupper i Syrien. De vågar bara hota, och det räcker inte för att få ett slut på striderna i Syrien.

Egypten har på ett dramatiskt sätt återinträtt som viktig aktör i Mellanöstern. Landet har nu en regering dominerad av Det muslimska brödrskapet. President Mohammed Mursi tycks ha en helt annan agenda än sina föregångare. Han har visat sig vara en mycket handlingskraftigare politiker än förväntat.

Le Monde noterade det i en ledare: ”Den kraftfulle och överraskande M. Mursi”. Mursi flög till Teheran, men besökte Kina på vägen. Att han gjorde det innebar att han avböjde en inbjudan från president Obama som syftade till att förhindra resan. Mursi säger att hans mål är att bidra till en lösning i Syrien.

Om det var detta han ville, så visade han det på ett egendomligt sätt. Han inledde med ett kreativt förslag – att Egypten tillsammans med Turkiet, Saudiarabien och Iran skulle bilda en grupp för att lösa konflikten mellan parterna i Syrien. Det är uppenbart att Mursi visste att förslaget skulle tillbakavisas av Saudiarabien och kanske också av Turkiet. Så varför göra sig besväret att framföra det?

Hans syfte är förstås att åt Egypten och Muslimska broderskapet erövra ställningen som Mellanösterns mest inflytelserika fredsmäklare. Det vore förstås det värsta Saudiarabien kan tänka sig, inte bara för att det skulle ta ifrån Saudiarabien dess centrala roll utan också för att Saudiarabien och Muslimska brödrskapet under lång tid haft fientliga relationer.

Genom sitt förslag till lösning av den syriska konflikten visade Mursi också att det för ögonblicket inte finns någon lösning.

Vi måste minnas två saker när det gäller Egyptens förhållande till Israel/Palestina. Den första är att Hamas bildades av medlemmar av det Muslimska broderskapet. Banden finns där, även om Hamas försöker spela en oberoende roll i regionen.

Det andra och viktigare är att Egyptens fredsavtal med Israel är mycket impopulärt i Egypten. Mursi tänker inte bryta fredsfördraget. Han känner förmodligen att han inte är tillräckligt stark för att göra det, vare sig nationellt eller internationellt. Inte heller ser han några fördelar med att göra det.

Men han är angelägen att uppnå viktiga förändringar i fredsfördragets villkor. Särskilt vill han ha ändring i villkoren för Egyptens förhållande till kampen i Palestina. Egypten vill fortsätta försöken att medla mellan Palestinska myndigheten och Hamas. I ett senare skede kan Egypten komma att erbjuda Israel att fungera som opartisk fredsmäklare, en ställning som hittills varit exklusivt förbehållen USA.

En god gissning inför 2013 är att den världsomspännande debatten om Syrien kommer att tystna efter det egyptiska framträdandet och ersättas med en diskussion om Palestina. Israelerna kommer att finna denna utveckling djupt olycklig. Saudierna kommer att känna sig åsidosatta och därför kraftfullt understryka sin propalestinska trovärdighet. Och USA kommer – vare sig presidenten heter Romney eller Obama – att hamna i en situation med relativt litet inflytande på vad som sker vare sig i Israel/Palestina, Egypten, Saudiarabien eller Iran.

Referat Gunnar Stensson

SHIP TO GAZA'S ESTELLE HAR NU NÅTT SPANIEN

En vacker segelskonare vid namn Estelle lämnade under sommaren Umeå för en färd på flera tusen sjömil. Målet är Gaza. Svenska *Ship to Gaza* seglar igen.

I år är den svenska båten ensam. De svenska aktivisterna har inte låtit sig nedslås av Israels blodiga attacker mot fartygen år 2010, inte heller av Greklands olagliga kvarstad av nästan alla fartygen förra året. Estelle, som länge gått i solidarisk fraktfart mellan Finland och afrikanska hamnar, har utrustats och fyllts med mediciner och andra viktiga varor till den hårt pressade befolkningen i Gaza.

Efter en färd längs de svenska och norska kusterna, med varma mottaganden i många hamnar, har Estelle nu passerat Frankrike och norra Spanien. I onsdags den 5 september passerades Lissabon, och därmed är Estelle halvvägs till Gaza. En fantastisk bedrift av hundratals volontärer, av en duktig besättning och av alla de som stöder aktionen med pengar. Överallt där så är möjligt hålls presskonferenser och stora öppna möten för att informera om

blockaden och målsättningen med Estelles färd. Representanter för Frihetsflottan från olika länder deltar. Senast hölls en presskonferens i Madrid den 3 september.

När (och om) Estelle nått Gaza inleds projektets andra fas: att på plats i Gaza bygga ett fartyg som kan användas till den livsnödvändiga export som blockaden nu förhindrar.

Det är spännande att följa Estelles färd. På hemsidan www.svestelle.se kan man se var hon befinner sig ”i realtid”, och där finns också många berättelser från de som deltagit kortare eller längre sträckor. Jag lägger in några av berättelserna nedan för den intresserade.

I skrivande stund planerar ABF och Ship to Gaza en folkbildningskampanj om Israel och blockaden mot Gaza. De motiverar planerna så här:

Det enda blockaden definitivt lyckats med är att fördjupa bitterheten och misstänksamheten på ömse sidor om den mur som, tillsammans med det för palestinierna förbjudna havet, inhägnar den lilla strandremsan.

Frågan är alltså inte varför blockaden bör avskaffas utan varför den ännu inte är avskaffad.

Att genom opinionsbildning rikta uppmärksamhet på blockadens konsekvenser är uppenbarligen en förutsättning för att det politiska ledarskapet, i regionen liksom i resten av världen, ska fås att handla i överensstämmelse med sina vackra ord om mänskliga rättigheter och folkrätt. Detta har förlätt en del kommentatorer att avfärda Ship to Gaza som mediejippo. De har inte insett att politisk handling i vår tid tilldrar sig i flera dimensioner samtidigt. Estelle är en högst verklig skuta, hennes besättning, maskin och segel är väldigt påtagliga – vilket hundratals besökare har kunnat konstatera under sommarens seglats längs den svenska kusten. Men Estelle är inte en ensam bräcklig farkost. Hennes last består av mediciner, musikinstrument, fotbollar – men också och framför allt av solidaritet. Allt fler palestinierna på Gazaremsan har nåtts av Ship to Gazas och Frihetsflottans budskap att de inte är ensamma, att det finns en omvärld som bryr sig och handlar.

Innerst inne är Ship to Gaza ett upplysningsprojekt och som sådant djupt besläktat med folkbildningens anda. Det utgår från övertygelsen om alla människors lika värde och insikten att kunskap ger makt. Med en parafras på en klassisk paroll från arbetarrörelsens bildningssträvanden vill ABF och Ship to Gaza tillsammans utropa: Ljus över världen, det är det vi vilja!

Helén Pettersson, förbundsordförande chairperson ABF

Mikael Löfgren, styrgruppsledamot Ship to Gaza

Bertil Egerö

Olle Katz, skeppstraine och representant för Judar för Israelisk-Palestinsk fred skriver från norska Kristiansand den 11/8

Det tycks vara vårt öde att ligga i skuggan av nya, vackert formgivna kulturhus. Kristiansands nybyggda teater och operahus är vackert, böljande träformer speglar sig i hamnen. Vi har blivit väl mottagna av lokala Ship to Gaza-aktivister, filmvisning ordnas ombord och den lokala gruppen ordnade ett välbesökt möte med talare från flera håll. Det gamla huset där mötet hölls var högkvarter för Gestapo under kriget. En äldre dam berättade för mig att hennes far, motståndsmannan torterades i källaren samtidigt som hans bror var högt uppsatt nazist. Så sammanvävd är verkligheten, menade hon. Professor Gerd von der Lippe visade bilder och talade om idrottens roll i Gaza. Representanter för fackföreningsrörelse, den nya

proggmusiken och Stortinget bidrog med sina vinklingar. Jag talade om varför många judar stödjer projektet. Den som bygger murar runt sitt land bygger sitt eget fängelse – Israels möjlighet att överleva är tätt förbundet med Palestiniernas öde. I ett land som förtycker sina egna invånare och grannar tappar medborgarna lätt den stolthet och självrespekt som bygger landet. En fred byggd på två stater som kan leva i fred och ömsesidig respekt är nödvändig för såväl Israels som Palestinas överlevnad. Staffan och Nanna berättade engagerat om Ship to Gaza och varför de är ombord.

Havet är stilla men ombord går diskussionens vågor ständigt höga. Vi talar om litteratur (extremt beläst besättning), om politik i alla dess former. Åsikter finns det gott om men det finns också en respekt för att vi är olika – lyssnandet får större plats än behovet att pulvrисera andras argument.

I morgon far vi söderut och släpper land ur sikte för ett bra tag. Skulle bara önskat mer barlast, gärna i form av cement. Tänk om varje besökare haft med sig en 25-kilospåse!

Fantastiskt mottagande när Estelle kom till Guernicas hamnstad

Tisdagen 28 augusti gjorde S/V Estelle en dagslång seglats mellan San Sebastian (Donostia) och Bermeo. Hamnstaderna ligger inte långt från Guernica, som bombades till ruiner av Hitlers flygvapen som en förövning till andra världskriget. Detta övergrepp på en försvarslös civilbefolkning har Picasso förevigat i en målning.

Ombord på Estelle fanns en illuster skara passagerare, som till exempel:

Paul Nicholson, europeisk samordnare av den världsomspännande bonderörelsen Via Campesina och en av de ledande inom kampen för global livsmedelssäkerhet.

Fermin Muguruza, framträdande musiker, producent och filmare. En av hans filmer heter ”Checkpoint Rock” och handlar om situationen i Palestina.

Xabier Ezeizabarrena, ledare för Baskiens nationella parti och professor i miljö rätt, som bl a engagerar sig i frågor som marina resurser.

Imanol Agirre, välkänd spelare i nationalsporten baskisk pelota. Han besökte nyligen flyktingläger på Västbanken och lärde barnen spela pelota.

Fakun Aznarez, aktivist och medlem av det internationella organisationen Askapena, som var med och grundade Ship to Gazas spanska systerorganisation, Rumbo a Gaza.

Väl framme i Bermeo mottogs besättning och passagerare av ett par tusen människor och orkester som i parad tågade upp mot residenset, där borgmästaren och en företrädare för regionen Asturien höll tal tillsammans med Paul Nicholson och Ship to Gazas talespersoner **Ann Ighe** och **Dror Feiler** som flera gånger avbröts av spontana applåder.

Därefter vidtog en vild ringdans från spanska inbördeskriget mitt på torget. Den sotige maskinisten **Daniel Särner** kramade om borgmästarinnan Idurre Bideguren i proper dräkt. Båda log. Alla log.

- Hoppas vi får ett lika varmt mottagande i Gaza som här, sade Dror Feiler.

Applåder. Ännu bredare leenden.

Matrosen Ásas berättelse, när Estelle lämnat den spanska hamnen Bermeo:

Skonaren Estelle stannar under resan mot Gazaremsan i ett antal väl valda hamnar. Att dela människors engagemang, påminna om den destruktiva blockaden som behöver lyftas, själva

inspireras och erbjuda en möjlighet för människor att uttrycka sin desperation och beslutsamhet inför förtrycket, är viktiga delmål på färden.

I hamn kan besättningen slappna av, vaktpassen löses upp och omväxlingen av fastlandet lockar. När det så drar ihop sig till avfärd från en hamn utbryter febril aktivitet.

Upp ur lastrummet kommer en rödhårig ung kvinna klättrande.

- Alla är fokuserade. Maskinisterna trimmar Alfons, motorn, och testar generatoren. Vi surrade just fast alla grönsakerna vi fått här i Bermeo. Det var kopiösa mängder squash, potatis, lök, apelsiner och så vidare som riskerade att kastas runt i dyningarna, men också kakor, berättar Åsa Svensson från Malmö, som varit med på båten sen Douarnenez.

Hon är barfota, iförd ett grönt linne och har badräkt under och rosa handduk om håret. Alldeles nyligen har hon fått veta att hon stannar ombord en rutt till.

- Jag hade redan köpt flygbiljett men vi bestämde sent på kvällen att jag skulle åka med. Det var ett svårt beslut att ta för jag har en son hemma som är fjorton månader.

- Men detta är en once in a lifetime-grej, jag har fått ett enormt stöd hemifrån där min sambo Kristian sagt att han tycker att jag ska göra det. Det väldigt sällan känner jag att man kan göra en så här pass konkret handling. Man känner att det är något historiskt, av principiell betydelse.

I en blogganteckning skriver Åsa: ”Jag slutar aldrig att förundras av alla dessa duktiga människor ombord, jag försöker själv att lära mig så mycket som möjligt men ofta blir huvudet fullt av all information. Igår fick jag i uppdrag att göra hyllplan till en garderob, när jag kom ner i verkstaden stod jag först bara och stirrade på alla saker och försökte komma på om det fanns någon ordning i allt, det upptäckte jag att det fanns precis som med allt annat ombord. Efter ca sex timmar (med avbrott för annat arbete som var tvunget att göras) var jag klar med mina hyllplan. Dom var lite sneda men jag kände en oerhörd tillfredställelse att jag klarat av detta uppdrag.”

- Att få vara på Estelle är svårt att beskriva men kombinationen av den underbara besättningen, båten och vad Ship to Gaza står för är överväldigande.

Åsa måste återvända till lastrummet för surrningen inför avfärd. Det kan blåsa fruktansvärt ute på öppet hav. SVT fick sin kamera förstörd av saltvattnet när de gav sig ut i gummibåt för att fotografera Estelle på avstånd.

- När vi har gått utanför Varberg till exempel hade vi jättemycket löst i lastrummet, det for nästan omkring kylar och frysar och järnskrot och hade kunnat skada personer om någon varit där, inflikar maskinist Anders Widell, när han hastar förbi.

Henning Mankell höll ett avskedstal inför Estelles avresa från Sverige

”För tredje året i rad försöker nu Ship To Gaza ge sitt bidrag i kampen för att bryta den illegala blockaden av Gazaremsan i Israel. Det handlar lika mycket om att bryta blockaden till omvärlden som att bryta den ”inre” blockaden; den som gör det omöjligt för palestinier på Västbanken att möta de palestinier som nu isoleras vid kusten. Vid vårt första försök att bryta blockaden tillsammans med fartyg från andra länder, mördades nio turkiska medborgare på ett annat skepp, i kallt blod, av israeliska kommandosoldater. På internationellt vatten blev vårt fartyg kidnappat av israeliska kommandosoldater, som om de inte varit annat än ynkliga sjörövare. Förra året utsträckte Israel sin blockad till Grekland och terroriserade det landet till att inte låta oss lämna grekisk hamn.

Men vi ger oss inte. Nu far vi igen. Lastade med samma oskyldiga innehåll under däck. I år

skulle inte ens en triumferande israelisk kommandosoldat kunna hålla upp min engångsrakhyvel och påstå att den var ett illegalt vapen - avsett för Hamas, naturligtvis.

Det viktigaste i lasten är något som väger mycket, men som inte kan mätas i kilo eller ton. En tung last av solidaritet. En påminnelse om att det palestinska folkets lidande under den apartheidliknande israeliska regimen inte är bortglömt. Palestinierna är inte ensamma. Det ska dom veta. På samma sätt som vi genom tiderna i solidaritetens namn stött afrikaner, vietnameser – eller varför inte judar, under den nazistiska terrorn för 80 år sen.

Men vi vet förstås också att israelerna återigen kommer att göra allt för att stoppa oss. Det skulle inte förvåna mig om det finns en israelisk agent här just nu som genast kommer att rapportera ner till Tel Aviv om vad jag säger och vad jag tänker och vilka vi är. Jag kan garantera er att vi inte är naiva.

Det finns dom som protesterar mot den här aktionen. Vi är alltid öppna för att diskutera. Vi räds inte att ta andra människors argument på allvar. Men vad som förvånar mig är det påstående som är det vanligaste. Som till och med kloka och sansade människor kan ta till: - Ni stöder Hamas, ropar dom. Ni stöder en organisation som skickar raketer mot judiska bosättningar, illegala eller inte. Men vi eller jag stöder inte Hamas. Vi samarbetar med civilsamhällets organisationer. Och låt mig nu säga detta högt och tydligt: det är Israel och inga andra som gör Hamas möjligt. Genom det apartheidliknande, brutala förtryck som palestinierna är utsatta, drivs dom till desperation. Och då återstår till sist inget annat än att gripa till våld. Är det någon som på fullt allvar tror att palestinierna vill leva i annat än fred? Naturligtvis inte. Det är israelernas framfart som driver palestinierna i armarna på Hamas. Det är vad det handlar om. Jag säger till dom som pratar om att vi stöder terrorister: - Vem är den egentliga terroristen i detta sammanhang? Vem är det som förtrycker vem?

Nu far vi. Enklast kan man säga: så länge en enda människa i världen inte är fri, är ingen fri. Så enkelt är det. Så svårt är det. Framtiden ska inte vi avgöra. Det ska israeler och palestinier göra tillsammans. Men på gemensamma, likvärdiga villkor. Det här fartyget "Estelle" seglar i humanismens namn!

Henning Mankell

NORDKOREA SOM TURISTLAND AV HAMPUS ECKERMAN

Nordkorea har en ständigt växande turistindustri där det just nu råder högsäsong, utan rubriker om kidnappade turister. *Hampus Eckerman*, Stockholm, sände Bertil Egerö en personlig rapport från ett besök i somras.

Det enda sättet att åka till Nordkorea är via gruppresor. Den gruppresa jag själv åkte på bestod av 14 personer med tre guider för oss. Vid sådana tillfällen känns det som att bli vallad av olika fårhundar. Redan innan resan blev vi informerade om att vi visserligen kunde fråga om vad som helst, men att om vi började ifrågasätta vad guiderna sa i för hög grad så skulle vi antagligen få en något tråkigare resa då de skulle hamna i en defensiv attityd. Inte våga vara lika öppna och sociala. För det var de. Trevliga, vänliga och hjälpsamma.

Nordkorea är ett slutet land. Kanske inte så slutet som alla tror eller på riktigt samma sätt, men det är slutet. Vid inresan måste alla turister lämna ifrån sig sina mobiltelefoner som de är förbjudna att föra in i landet. Detsamma gäller GPS. Det finns ett mobiltelefonnät i landet och

vi såg tjänstemän på gatorna som talade i sin mobil.

Styrda resor

I Nordkorea går det inte att åka runt fritt. Det är hela tiden att åka med gruppen som gäller. Alla resmål bestäms av Nordkoreanska staten på något vis och inte ens vår utländska resebyrå kunde med säkerhet säga vart vi skulle. Det var känt att resmål kunde ändras rakt av. Att översvämningar drabbat stora delar av landet var förstås också en orsak. Turerna började någonstans kring 8-tiden på morgonen och det var först någon gång vid 22-tiden man var tillbaka på hotellet med färdigäten middag.

Ingenstans stannade man för att tala med någon som inte var officiellt utvald - som om det hade gått. Folk talar i allmänhet inte engelska. Alla resmål är utvalda för att visa på Nordkorea som ett lyckat land. Ändå finns det saker man kan se som ger en delvis annan bild än vi får i utlandet. Jag vill betona att jag inte kan uttala mig för landet i sin helhet utan bara de delar jag själv besökt.

Som i så många andra länder finns ju fattigdomen främst på landsbygden. Först och främst är det inte så stor skillnad på Nordkorea och Kina. Det är samma typ av hus, samma typ av klädsel. Nu talar jag inte om de flashigare städerna som Beijing och Shanghai, utan om de mindre kända. I Pyongyang bor människor främst i höghus. Vår guide berättade att han bodde i ett ganska litet hus. Det var på 13-våningar.

Inga reklamskyltar men...

Transporter sker främst med spårvagn, tunnelbana och cykel. Bilar är mer sällsynta. Och det är rent. Våldigt, väldigt rent. Och grönt, makalöst grönt. Jag tror det till stor del kan bero på att det inte finns bilar, antagligen på grund av att landet inte har egen olja eller egentligen råd att importera. Annars är det mest slående egentligen frånvaron av reklam och avsaknaden av husdjur. Däremot finns förstås hyllningar till de döda ledarna (Nordkorea är en Nekrokrati, officiella ledare är de numera döda Kim Il-Sung och Kim Jong-Il). Fast den typen av hyllningar är förstås inte ovanliga i Asien. Se exempelvis på hur mycket hyllningar till den thailändska kungen som förekommer i diktaturens Thailand.

Andra delar känner jag igen från mina resor i Kuba. Bristen på fattiga människor, att alla har hela och rena kläder, men att feta människor nästan inte förekommer. Från det jag kunnat se i Pyongyang (som vi åkt runt mycket i med buss) och från fönstret på bussen när vi åkt ut i längre sträckor i landet saknas den brutala fattigdom jag sett i länder som Guatemala, Kambodja eller Indien. Det kan förstås finnas i andra områden, men statistik tyder på motsatsen. Nordkorea är inte i närheten av lika överbefolkat som andra länder i Asien, och trots gratis barnomsorg och incitament för dem som föder barn är det också en mycket låg befolkningstillväxt. Och befolkningstillväxten är starkt kopplad till fattigdom, ju fattigare ett land är desto högre barnadödlighet och därmed också fler barnafödslar som försäkring.

Försök till öppning

Läser man i västerländska medier kan det verka som motsatsen, men Nordkorea är ett land som försöker öppna upp sig. Ganska logiskt egentligen, varför skulle någon vilja vara diktator över ett fattigt land hellre än ett rikt sådant? Exempelen från Kina är också ganska tydliga och den nye ledaren Kim Jong-Un har talat i vaga ordalag om vikten av "ekonomiska reformer". Det finns ett privat universitet i Pyongyang som lär ut informationsteknologi, det finns särskilda Kasino-städer på gränsen mot Kina och Ryssland och särskilda industrialiserade

zoner i syd mot Sydkorea. Nej, detta är inte information från guiderna på gruppresan utan från västerländsk press.

Problemet är den omfattande paranoia som råder i Nordkorea. Delvis är den historisk. Liksom Kina och Japan har Nordkorea alltid varit isolationistiskt, även innan den nuvarande regimen. Det hela blev inte bättre av USA:s inblandning i Korea-kriget där i princip varje nordkoreansk stad bombades sönder till grunden och USA varje vecka gjorde överflygningar med atombomber. Där hittar vi också orsaken till varför Nordkorea själva satsat på hårt på kärnvapen, för att aldrig känna sig utsatt på samma sätt igen.

Nordkorea var fram till slutet på 70-talet mer framgångsrikt än Sydkorea som var en diktatur in på 90-talet. Det talas dessutom tyst om de summariska avrättningar Sydkorea utförde på hundratusentals människor. Eller för all del om att Sydkoreas välstånd byggdes med hjälp av femårsplaner. Men idag är det Nordkorea som är de som står för övergreppen och de som odlar en av världens mest absurda ledarkulter.

Gemensamt för alla oss som åkte till Nordkorea verkade vara att vi överhuvudtaget hade rest mycket. Vi hade ganska roligt tillsammans. Skämtade med guiderna, bjöd soldater och arbetare på cigaretter. Det finns en fördom om diktaturer om att befolkningen antingen är hjärntvättad och uttryckslös, rädd och kuvad eller beväpnad och aggressiv. I själva verket är folk som de är mest. Vänliga och tillmötesgående, öppna för ett leende eller ett skämt.

Även soldater poserade villigt, särskilt då det var med vackra flickor. De varvade lite mellan att le och att bita ihop och se bistra ut som för att motsvara bilden på hur en soldat borde se ut. Annars är det där en känslig sak i Nordkorea. Just att fotografera militärbaser eller militärer är en av de få sakerna man kan råka i problem för. Nordkorea har tre års militärtjänst för män, frivillig för kvinnor. Ändå ser man gott om kvinnliga militärer. De är i princip alltid obeväpnade och det verkar handla även om civil tjänstgöring som t.ex att delta i att bygga hus.

Jovialiska diktatorer

Överallt på stan, i byggnader och klassrum sitter bilder på de två döda ledarna Kim Il-Sung och Kim Jong-Il. Till skillnad från de bistra statyer jag sett i de forna öststaterna porträtteras dessa två alltid som jovialiska och leende.

Kim Il-Sung

Som under tidigare resor försökte jag hitta några märkvärdigheter att ta med mig hem. Så här blev min lista på konstigheter i Nordkorea:

- **Santa Lucia:** Varför envisades nordkoreanerna på hotellet med att spela en svensk julsång för mig när jag kom in? Och varför just Santa Lucia? I augusti?? Att de därefter följde upp med reklammusiken från Pripps Blå ser jag bara som en fortsättning.

- **Ormsprit, ja:** Liksom i Vietnam kan man köpa spritflaskor med en orm i. Enligt upplysning från guiden har ormen ofta legat i flaskan i närmare 10 år. Spriten är kring 40% och smakar hemskt, men ska enligt uppgift vara bra för potensen. Därför köpte jag två flaskor. Uniform: Det här var min stora miss. Hos skraddarna i hotellet kunde man beställa en måttsydd uniform av exakt samma typ som den som bars av Kim Jong-Il. Förslagsvis kombinerades den sedan med en liten knappnål med Nordkoreanska flaggan på.

- **Hundsoppa:** Nordkoreas mat är i allmänhet väldigt trist samt okryddad. Därför var hundsoppa en glad överraskning, välkryddad och god. Köttet var också utsökt. Hund rekommenderas!

- **Propaganda:** Det finns fantastiska propagandaaffischer att köpa. Nordkoreansk propaganda är inte lik någon annan, den har inte utvecklats. Fortfarande de sammanbitna käkarna, viftandet med hammaren och skäran, uttalanden om USA och dess marionetter. Med marionett syftas på Sydkorea vars ledare tituleras "Förrädaren" eller "Fegisen". Propagandan finns både i tidningar, affischer och vykort. Allt på engelska.

Blandade upplevelser

Våra besök under den guidade turen var en konstig kompott. Dels de vanliga monumenten och statyerna över de två stora ledarna. Vid de senare var det obligatoriskt att ställa sig på rad och buga för att visa sin vördnad. Ett besök till ett delfinarium och ett nöjesfält. Uppvisning i balett. Resa till en gigantisk damm som byggts på västkusten, ett bygge som faktiskt var imponerande även med västerländska mått. En titt i en Taekwando-skola. Ett besök till ett amerikanskt spionfartyg som tillfångatogs på nordkoreanskt gränsvatten och där amerikanerna tvingats pudla rejält för att få sin besättning släppt.

Fyra besök sticker dock ut ordentligt:

- **Den Demilitariserade Zonen:** Vid en resa på några timmar åkte vi ned till gränsen mot Sydkorea där avtalet om vapenstillestånd undertecknades (officiellt råder fortfarande krig mellan Nord- och Sydkorea). Där kunde vi se de flaggstänger, som länderna satt upp där de försökt konkurrera om höjden. Kring 300 meter höga hann de bli innan länderna sansade sig.

Intressant nog var det en ganska avslappnad stämning kring gränsen. Inga problem med att fotografera både hit och dit. En annan turist som gjort samma resa på den sydkoreanska sidan berättade att där var man tvungen att ständigt gå i raka led med armarna riktade mot marken och att alla tvingats skriva på ett avtal där de godtog att själva stå för alla risker om de skulle bli skadade.

- **Farmen:** Vi fick besöka en mönsterfarm som Kim Jong-Il sade ha besökt över 20 gånger och hans far fyra gånger fler. Det var nog det mest utstuderade propagandabesöket av dem alla. Vi fick inte se några djur. Inte titta in i växthusen. Inte se på några åkrar. Vad vi fick göra var att buga åt två bronsstatyer av de två stora ledarna, gå in i två typiska nordkoreanska hem som av en slump hade familjer med väldigt söta barn. Och sen... inget mer. Var farmen kom in i det hela förstod jag aldrig.

- **Skolan:** I en skola utförde de uppvisningar för oss turister och det var uppenbart att de valt ut de mest begåvade av barnen, antagligen i hela landet. De visade sina kunskaper i balett,

ritning, sömnad, piano, datorer, osv. Och avslutade med ett uppträdande som var fullständigt fantastiskt. Hela resan hade varit värt det om jag så bara fått lyssna på de fem minuterna av fiolspel från en av de yngre kvinnorna. Men det var klassisk kadaverdisciplin av asiatiskt snitt, sådant som skrämmer oss västerlänningar. Det syntes att många av turisterna blev lite illa till mods. Talade om "hjärntvätt". Och det är det kanske, men inte något som är unikt för Nordkorea.

• **Arirang:** Masspelen är något unikt för Nordkorea. Det handlar om uppträdande av närmare 80 000 personer. Till detta sitter 20 000 skolelever och håller upp färgade lappar som de växlar för att skapa en föränderlig målning av landskap, propagandabilder och teckningar. Existensen av Arirang-festivaler är det som gör att det nu är högsäsong för turismen till Nordkorea. Inget annat land i världen har något liknande och det var verkligen fascinerande att se. Som en kombination av balett, cirkus och militärexercis.

Sammanfattningsvis så både bekräftades och motbevisades fördomarna om Nordkorea. Landet var slutet och man fick inte åka hur man ville. Samtidigt bekräftades knappast de västerländska propagandabilderna heller. Jag tror att den dagen Nordkorea väljer att göra som Kina, att införa liknande ekonomiska reformer, kommer det att gå väldigt fort. Men landets paranoia, som de troligtvis också har bra fog för, då amerikanska kärnbestyckade skepp patrullerar längs kusterna, gör att detta kan dröja. Särskilt som ledarna är måna om att lyckas behålla makten.

KULTURTIPS

Indie Indie Superklubb! pres. Esther

Inget annat än Malmös bästa fest i hjärtat av Malmös bästa område. Vi ska alltid ha band. Vi ska alltid ha Djs. Vi ska alltid ha fest. Ni ska alltid komma. Svenska popundret Esther spelar live. På Inkonst 7 september kl 22:00. [Läs mer »](#)

MV & EE with the Home Comfort Sound System

Med ett hemmabyggt PA och apparatur för analog filmvisning i bagaget, kommer den amerikanske folk-duon MV & EE att bjuda på en unik konsertupplevelse i Inkonsts teater 7 september kl 20:00. [Läs mer »](#)

Trummor & Orgel

Energiknippena Trummor & Orgel bjuder på dansant instrumentell musik. På Moriska Paviljongen 8 september kl 22:00. [Läs mer »](#)

Kryddvandring i Rosengård

Hur smakar sumak? Till vad används zaatar? Hur många smaker finns i kafta? Följ med Kryddor från Rosengård på en kryddprovning i Malmös Rosengård. Besök grönskande koloniträdgårdar och träffa boende som odlar. Gör en resa runt om i världen - mitt i Malmö. Sön 09 sep kl. 14:00. [Läs mer »](#)

PALME

FÖRHANDSVISNING med FILM & SAMTAL, på Moriska Paviljonen 9 september kl 17:30.

[Läs mer »](#)

Den besynnerliga händelsen med

hunden om natten sänds till Spegeln från världskända National Theatre i London. Mån 10 sep kl. 18:00. [Läs mer](#)

Greve Ory

På Kino i Lund 10 september kl 18:00.

[Läs mer »](#)

Matkaravan

- smaka på våra nya matkulturer. guidade turer runt Möllevångstorget.

Tis 11 sep kl. 16:00. [Läs mer »](#)

Oslipat med Tankesmedjan

Malmö's mest angelägna ståuppkлубb öppnar säsongen med en specialkväll med komiker som du hör i Sveriges enda riktiga satirprogram

Ons 12 sep kl. 20:00. [Läs mer »](#)

RUM - en föreställning för alla sinnen

Med trädgård, mat, dryck, rörelse och toner gestaltas en resa i våra yttre och inre rum. I Löddeköpinge Plantskolas unika miljö skapas en inspirerande kväll i samarbete med Måltidsvision.

Ons 12 sep kl. 19:00. [Läs mer »](#)

Tosca

En klassiker i pocketformat fylld av kärlek, svartsjuka, våld och ond bråd död. På Månteatern 13 september kl 19:00.

[Läs mer »](#)

Hela kulturcentralens [program »](#)